

HELYI TANTERV 2020

Vizuális kultúra

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul.

A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkék legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez.

További fontos cél, hogy a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt. Váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve az őket körülvevő XXI. század művészeti jelenségek befogadására.

A vizuális kultúra tantárgy tartalmát három részterület, a képzőművészet, a vizuális kommunikáció és a tárgy- és környezetkultúra képezi. A vizuális nevelés szempontjából a képzőművészet részterület az ábrázoló és kifejező szándékú, esetleg művészi élményt nyújtó képalkotással, illetve befogadással foglalkozik, a tárgy- és környezetkultúra részterület az ember tervezett tárgyi és épített környezetét jelenti, a vizuális kommunikáció pedig képekben, gyakran kép és szöveg egységében megjelenő, eleve kommunikációs célú képalkotással foglalkozik. E részterületek tartalmi elemei különböző hangsúllyal, de minden iskolaszakaszban jelen vannak a tantervi követelményekben. A Nat alapelvei alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző-szintetizáló gondolkodás egységében értelmezendő, és a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkáját szolgálja.

HELYI TANTERV 2020

A vizuális fejlesztés legfontosabb célja adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képkészítési lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világnak a vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése.

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszthető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és teljesebbé válhat, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet. Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megteremtésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagító, empátiát, intuíciót és minőségérzékletet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A vizuális kultúra tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: Ahogyan a kisgyermekkorban a megismerés alapvető eszköze a vizualitás, úgy a későbbi tanulási folyamatban is meghatározó szerepe van a vizuálisan nyerhető információk feldolgozásának. A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális információszerzés rutinja különösen fontos az önálló tanulás

HELYI TANTERV 2020

szempontjából. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti (például gondolattérkép, modellalkotás), segítséget nyújtva különböző tanulási stílusok és stratégiák megtalálásában. Miközben a vizuális kultúra tantárgy változatos tevékenységei és fejlesztési technikái más műveltségi területeket is támogathatnak, olyan tanulási motivációt jelentenek, melyek érdekesebbé, izgalmasabbá és sikeresebbé tehetik a tanulók számára a tanulást.

A kommunikációs kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját. A digitális eszköz-használat – a kommunikációs csatornák átalakításával – folyamatosan hatást gyakorol a kommunikáció domináns formáira és minőségére. A vizuális kommunikációs formák értelmezése, értő és felelős használata – ami a vizuális kultúra tantárgy keretében fejleszthető leginkább – a mindennapi életben és a munka világában is elengedhetetlen. A vizuális kultúra a művészeti nevelés olyan átfogó megközelítésére törekszik, melynek keretében sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek körét is tágítja.

A digitális kompetenciák: A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyagrészt produktumként digitális formában készítsék el. Ezáltal megtanulják, hogy hogyan érdemes alkotó folyamatba építeni az elérhető és összegyűjthető információkat, és hogyan lehet felhasználni a technikai lehetőségeket. A digitális technika lehetőségeinek előre nem látható fejlődési iránya miatt legfontosabb éppen a változásokra reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A megismerési folyamatok fontos eleme a vizuális megfigyelés. A vizualitás a belső képalkotásnak, majd az ismeretszerzésnek és a magasabb szintű gondolkodási folyamatoknak is sajátos eszköze. A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló, amikor végigjárja az információgyűjtés, -elemzés, -értelmezés, az ötletelés, a tesztelés és az újraértelmezés szakaszait. Minden

HELYI TANTERV 2020

problémamegoldás esetében nagy jelentősége van a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak, amelyet a vizuális kultúra tantárgy tanulása a nyitottság, az egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatásával és elfogadásával jelentős mértékben képes fejleszteni.

A személyes és társas kompetenciák: A művészettel nevelés elvének megfelelően a vizuális kultúra tantárgy kiemelt feladata a személyiség fejlesztése, különös tekintettel a személyes és társas kompetenciákra. A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása ugyanakkor szerepet játszik a társas viselkedésben is. A vizuális kultúra tantárgy – és ezen belül a kreatív problémamegoldás fejlesztésének – lehetősége, hogy csoportos együttműködésben valósuljon meg, azaz a feladatmegoldások sokféle nézőpont és sokféle tudás megjelenítésével, mindenki közreműködésével és megelégedésével jöjjön létre. A csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldásokban lehetőség van a különböző szerepek megtapasztalására, a közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására, végül a legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlására.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A vizuális kultúra tantárgy, a Művészetek műveltségi terület részeként, hagyományosan magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát, így alapvető feladata a művészet kultúraközvetítésben elfoglalt helyének hangsúlyozása. Cél, hogy kontextusba helyezze a művészettörténeti változásokat, különös tekintettel kulturális örökségünk jelentőségére, ugyanakkor a tantárgy feladata a kortárs kulturális jelenségek értelmezése is. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgy-kultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkékké legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreativitásfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik. A kreatív gazdaság a világ leggyorsabban fejlődő ága, hisz a mindennapos kihívásokkal szemben mindig új megoldásokra van szükség. A vizuális kultúra tantárgy az alkotó feladataiban olyan

HELYI TANTERV 2020

megoldásra váró problémákat tud meghatározni, amelyek kreatív megoldásokra várnak, a megoldások pedig produktum formájában is bemutatásra kerülnek.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy leginkább a személyiségfejlesztésben betöltött feladata miatt képes a munkavállalói és vállalkozói kompetenciák fejlesztésére. A kreatív feladatmegoldás megköveteli az adott helyzet rugalmas kezelését, az innovatív ötletek, új megoldások megtalálását, a megoldás érdekében a helyzetek értékelését, majd a hatékony döntés céljából a kitartó mérlegelést és döntést. A csoportos feladatmegoldások (például projektfeladatok) esetében a tanuló kipróbálhat ugyanakkor olyan együttműködések is, amelyekre a munka világában is szüksége lehet.

A köznevelésben a vizuális kultúra tantárgy a művészettel nevelés eszköze, s mint ilyen, általánosan alapozó, vizuális szemlélet kialakítását és fejlesztését tartja elsőrendű feladatának.

A kerettanterv segíti e célok megvalósítását, adott iskolaszakaszokra és ciklusokra kijelölve a legfontosabb fejlesztési feladatokat, a tanterv témaköreire reflektáló tanári szabadság figyelembevételével. A kerettanterv fő tematikai egységei, témakörei a – vizuális kultúra részterületein alapuló – Nat-ban foglalt fő témakörök további részletezéseként alakultak ki. Minden témakör tartalmazza a megvalósításhoz szükséges óraszámajánlást, támaszkodik a Nat megadott tanulási eredményekre, és minden témakör fejlesztési feladatok és ismeretek, minimális fogalomkészlet megadásával konkretizálja az adott tanítási egység elvárható követelményeit. A tematikai egységek és meghatározott fejlesztési feladatok és ismeretek nem jelölnék időrendi sort, és nem azonosak egy-egy tanóra tananyagával, feladataival. Az egységek rugalmasan kezelhetők, a tanulásszervezés felépítésének logikája mentén történő saját igényű alkalmazás és az adott évfolyamra ajánlott óraszámjavaslatok figyelembevételével. A kerettantervi fejlesztési feladatok értelmezését ugyanakkor példák segítik, amelyek az adott követelmény pontosabb értelmezéséhez adnak ötleteket, illetve inspirálják a helyi tanterv vagy tanmenet tervezését. Egy-egy témakörnél megjelenő fogalmak iskolai feldolgozása természetesen az adott témakör fejlesztési feladataival összekapcsolva értelmezendő. Minden fejlesztési szakaszban és minden témakör esetében csak a belépő új fogalmak jelennek meg, de a már bevezetett fogalmakhoz kapcsolódó tudás elmélyítése és további felhasználása érdekében a fogalmak magasabb évfolyamokon az aktuális fejlesztési

**Hajdúböszörményi Eötvös József Magyar-Angol Két tanítási Nyelvű Általános Iskola
és Alapfokú Művészeti Iskola**

HELYI TANTERV 2020

feladatoknak megfelelően, az iskola saját igényeinek, és a tanulók aktuális fejlettségi szintjének megfelelően ismételhetők.

HELYI TANTERV 2020

5–6. évfolyam

Ebben az iskolaszakaszban erősödik fel a tanulóknak a valóság megismerése iránti fokozott igény. A látott és ismert vizuális világ ütköztetése révén nem csak mérlegelő gondolkodásuk, hanem az információk szelektálásának képessége is megalapozható. Az objektív és szubjektív ítéletek között képesek különbséget tenni. A valósághű ábrázolás igénye és a gyermek meglévő képességei közti eltérés vezethet az ábrázolási, alkotási kedv elvesztéséhez. A tantárgy tanításának egyik alapvető célja az alkotásra készítő motiváció fenntartása. Ez a kiskamaszkorba lépő gyermek érdeklődésére számot tartó vizuális feladatrendszerben valósítható meg. A tanulók érdeklődése személyenként változó, ezért az eredményes fejlesztés érdekében differenciált feladatkiadásra van szükség. A személyiségformálás e szakaszában is fontos szerepet kapnak a művészi alkotó-befogadó tevékenységek, melyek összetevőinek, a konkrét képességeknek, készségeknek fejlesztése alsó tagozaton már megkezdődik.

A tervezéshez figyelembe kell venni az előzményeket és a más tantárgyak által tanított ismeretek meglétét, mely lehetőséget ad azok felhasználására és beépítésére a vizuális kultúra tanórákon.

Az 5–6. évfolyamon a vizuális kultúra tantárgy alapóraszám: 68 óra (helyi tanterv: 72 óra)

HELYI TANTERV 2020

5. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	6
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5
Médiумok sajátosságai – Médiумok jellemző kifejezőeszközei	3
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	5
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	4
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	5
Témahetek	3
Összes óraszám:	36

Témahetek:

1. Fenntarthatósági témahét: újrahasznosított anyagok felhasználása, tárgytervezés
2. Advent-hét: karácsonyi dísz tárgyak, ajándéktárgyak készítése
3. Eötvös-hét: Eötvös korának művészete, a XIX. század festészete

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Javasolt óraszám: 6 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit felismeri;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg vagy csoportmunkában;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeiteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

HELYI TANTERV 2020

- Vizuális művészeti alkotások megfigyelése, és egyéni véleményformálás során az objektív és szubjektív megállapítások szétválasztása, a látvány lényeges, egyedi művészettörténeti korszak jellemzőinek felismerésével és személyes gondolatok megfogalmazásával.
- A történelem tantárgyból már megismert művészettörténeti korokban (pl. ókor) készült vizuális alkotások elemző összehasonlítása (pl. történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka), és inspiratív felhasználása az alkotás során.
- A történelem tantárgy keretében feldolgozott korszakok egy-egy jellemző műalkotásának, tárgyának, díszítő stíluselemének felhasználásával kifejező képalkotás, vagy újraértelmezett tárgy készítése. (pl. fekete alakos vázákép stílusában modern olimpiai sportág megjelenítése).

Fogalmak

művészettörténeti korok, stílus, építészet, szobrászat, festészet, grafika, látványelemzés, legjellemzőbb nézet, arányrendszer, szín, ritmus, motívum

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit felismeri, értelmezi;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt legjellemzőbb műalkotásokat;
- adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, történeteket elképzel, vizuális eszközökkel egyszerű módon bemutat és megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Adott tartalmi keretekhez (pl. irodalmi, tanulók által közösen kitalált történet, személyes élmény) illeszkedő figurák, karakterek, helyzetek, történet részletes elképzelése, korábbi személyes vizuális tapasztalatok, emlékek inspiratív felhasználásával.

HELYI TANTERV 2020

- Egyéni ötletek, történetek megjelenítése többféle vizuális eszköz rugalmas alkalmazásával (pl. vegyes technika, festék, szén, kollázs). Tanult irodalmi alkotás illusztrációja, képalakítás egyénileg és csoportmunkában.

Fogalmak

vizuális élmény, karakter, illusztráció, formaritmus, színritmus, szín, szíkontraszt, fő- és mellékszín, kompozíció, kiemelés, térbeliség

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 3 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat értelmez;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek elemzése során tapasztalatait egyszerű módon megfogalmazza;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Valós és fiktív helyzetek, történetek megjelenítése, ábrázolása, dokumentálása során a közvetítendő tartalmaknak, és személyes gondolatoknak, érzéseknek leginkább megfelelő médium kiválasztása. (Pl. tanult irodalmi alkotás inspirációjára rövid mozgókép készítése ténylegesen, vagy annak rajzos forgatókönyve.) A választott médiumhoz illő vizuális kifejezési eszközök használata a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés (pl. szín, méret, arány, forma, kompozíció, képkivágás, nézőpont, fény, vágás, montázs) érdekében egyénileg és csoportmunkában is.

Fogalmak

vizuális kifejezési eszközök, szín, forma, méret, arány, kiemelés, figyelemirányítás, kompozíció, képkivágás, nézőpont, alkalmazott grafika

HELYI TANTERV 2020

Témakör: Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek vizsgálata, összehasonlítása, elemzése egyénileg és csoportmunkában;
- adott szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, eseményeket, történeteket értelmez, megjelenít egyénileg vagy csoportmunkában;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tér megjelenítés különböző művészettörténeti korokban használt lehetőségeinek (pl. kiterített tér, frontális nézet, takarás) megfigyelése, megismerése, műalkotások alapján. Az egyiptomi falfestmények jellemzői.
- Példák alapján időbeli változások, történések vizuális megjelenítésének megkülönböztetése (pl. folyamatábra, képregény), és egy rövid történet (pl. teafőzés, pizza evés, tornasorba rendeződés), időbeli változás, folyamat (pl. jég olvadása, vihar közeledte) vagy saját történet rögzítése egyénileg vagy csoportban.

Fogalmak

tér, térábrázolás, nézőpont, képkivágás, rövidülés, időbeli változás vizuális megjelenítései, folyamatábra, képregény, sávos ábrázolás, ábrázolási rendszerek, vetületi ábrázolás

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 4 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat értelmez;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit;

HELYI TANTERV 2020

- egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzok, ábrák, jelek, szimbólumok tervezése érdekében információt gyűjt;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A téma feldolgozásakor aktuálisan más tantárgy keretében tanult korhoz illeszkedő művészettörténeti korszak jellemző műalkotása, vagy ökológia, társadalmi probléma témájában ismeretek és érzetek inspiratív és kreatív felhasználásával direkt vizuális kommunikációt szolgáló produktum létrehozása (pl. kiállítás plakátja, ökológiailag tudatos termékcsomagolás).
- A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok (pl. sajtófotók szóbeli leírásával, „közvetítésével”) tapasztalatai alapján csoportmunkában is.
- Vizuális jelek, piktogramok, emblémák logók értelmezése, használatuk a mindennapi életben.

Fogalmak

kommunikációs felület, kommunikációs cél, hatáskeltés vizuális eszközei, befolyásolás, piktogram, embléma, logó

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit értelmezi és a képi információkat felhasználja az alkotó folyamatokban;
- különböző korok és kultúrák szimbólumait és motívumait felhasználja az alkotó tevékenységében;
- a tervezési folyamatokban figyelembe veszi a környezetvédelemmel kapcsolatos gazdaságos anyag- és eszközhasználati elvárásokat;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

HELYI TANTERV 2020

- A tárgyi környezet különböző szempontú vizsgálata érdekében adott téma (pl. ünnepi és hétköznapi öltözet, dédszüleink világa, egyedi, személyes tárgyak, divat változása) vizuális és szöveges feldolgozása, információk keresése és rendszerezése különböző forrásokból.
- Különböző korok és kultúrák szimbólumainak és motívumainak felhasználásával minta, díszítés tervezése, és a minta felhasználása tárgyak díszítésére választott célok érdekében (pl. saját pecsét, csomagolópapír, póló, táska, takaró, bögre) különböző technikák felhasználásával (pl. krumpli, papír nyomtatás; stencil/sablon, filctoll, textilfestés).

Fogalmak

hagyomány, népi kultúra, népművészet, divat, kézműves technika, egyedi tárgy, forma, funkció, formaredukció, motívum, díszítmény, forma- és színritmus, technológia, gazdaságos anyaghasználat, szimmetria

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások legfontosabb jellemzőit felismeri;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző művészettörténelmi korokban, stílusokban készült legfontosabb alkotásokat felismer, megnevez;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt legjelentősebb műalkotásokat;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A már tanult történelmi korszakokhoz kapcsolódó művészettörténelmi korszakok jellemző építészeti stíluselemeinek megismerése, felismerése. A megismert stíluselemek felhasználása a tanuló valós környezetében található valós terek, épületrészletek

HELYI TANTERV 2020

áttervezésére. Az őskor és az ókor építészeti emlékei, a legjellemzőbb építészeti formák összegyűjtése, összehasonlítása egyénileg vagy csoportmunkában.

- Egy választott tárgy, tárgytípus (pl. kedvenc tárgy, játék, hírközlési, közlekedési, konyhai eszköz, bútor) különböző történeti korokban, és földrajzi helyeken való megjelenésének összehasonlító vizsgálata adott szempontok mentén (pl. funkció, anyag, forma, díszítés, környezetkárosítás).

Fogalmak

környezettudatosság, tervezés, rendeltetés, tárgy/építmény nézetei, forma, funkció, design

HELYI TANTERV 2020

6. évfolyam

A témakörök áttekinthető táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	6
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	3
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	5
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	4
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	5
Témahetek	3
Összes óraszám:	36

Témahetek:

1. Fenntarthatósági témahét: Ökológiai lábnyom fogalma, környezetvédelmi embléma tervezése
2. Advent-hét: karácsonyi dekoráció, ablakdísz, ajtódísz készítése
3. Eötvös-hét: Eötvös korának művészete: divat és öltözködés XIX. században

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Javasolt óraszám: 6 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit felismeri;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeiteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;

HELYI TANTERV 2020

- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült legfontosabb alkotásokat felismer, összehasonlít.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Vizuális művészeti alkotások megfigyelése, és egyéni véleményformálás során az objektív és szubjektív megállapítások szétválasztása, a látvány lényeges, egyedi művészettörténeti korszak jellemzőinek felismerésével és személyes gondolatok megfogalmazásával. A tapasztalatok felhasználása az alkotás során is.
- A történelem tantárgyból már megismert művészettörténeti korokban (pl. ókor, középkor, XVII-XVIII. század) készült vizuális alkotások elemző összehasonlítása (pl. történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka, kifejezőeszközök használata szerint), és inspiratív felhasználása az alkotás során.
- A történelem tantárgy keretében feldolgozott korszakok egy-egy jellemző műalkotásának, tárgyának, díszítő stíluselemének felhasználásával kifejező képalkotás, plasztikus mű, vagy újraértelmezett tárgy készítése.
- Különböző jellegű, stílusú látványok (pl. tárgyfotó, magyar néprajzi motívum, film képkockája), vizuális alkotások adott részeinek, részleteinek meghatározott célú, személyes kiegészítése, rekonstruálása a személyes kifejezés érdekében, a jellemző vizuális jegyek tudatos használatával.

Fogalmak

klasszikus, modern, kortárs vizuális művészet, objektív, szubjektív, művészettörténeti korok, stílus, látványelemzés, plaszticitás, pont, vonal, folt, szín, ritmus, motívum

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit felismeri, egyszerű módon bemutatja;

HELYI TANTERV 2020

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg vagy csoportmunkában;
- adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, történeteket egyszerű módon elképzei, vizuális eszközökkel bemutat és megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Adott tartalmi keretekhez (pl. irodalmi alkotás vagy a tanulók által közösen kitalált történet, személyes élmény) illeszkedő figurák, karakterek, helyzetek, történet részletes elképzeiése, korábbi személyes vizuális tapasztalatok, emlékek inspiratív felhasználásával. Az elképzeiések bemutatása és vizuális megjelenítése egyénileg és csoportmunkában.
- Egyéni ötletek, tanult irodalmi alkotások megjelenítése többféle vizuális eszköz rugalmas alkalmazásával (pl. vegyes technika, festék, szén, kollázs). Illusztráció készítése egyénileg vagy csoportmunkában, képsorozat készítése.

Fogalmak

vizuális élmény, hatás, karakter, figuratív-nonfiguratív megjelenítés, illusztráció, formaritmus, színritmus, szín, szíkontraszt, fő- és mellékszín, sűrítés, kompozíció, kiemelés, térbeliség

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 3 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, összehasonlítása során egyszerű következtetéseket fogalmaz meg;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

HELYI TANTERV 2020

- Példák alapján a hétköznapi életben, tanulási helyzetekben gyakran és szívesen használt médiumok (pl. fotó, mozgóképek, online felületek) sajátosságainak, jellemző kifejezési eszközeinek (pl. használt képi és szöveges elemek aránya, mérete, kompozíciós elrendezések, képkivágások, színhasználat, kontraszt, fény-árnyék, világos-sötét alkalmazása, ismétlések szerepe, vágás, nézőpont, kameramozgás, időbeliség) megismerése. A tapasztalatok adekvát használata érdekében információk, vizuális inspirációk gyűjtése, különös tekintettel a figyelemirányítás és kiemelés célját szolgáló lehetőségekre.
- Hagyományos (nyomtatott) információhordozó digitális médium számára történő átalakítása társai számára is értelmezhető rajzi vázlatban, vagy montázs alkalmazásával. A tapasztalatok felhasználása a további alkotó tevékenység közben egyénileg vagy csoportmunkában.

Fogalmak

vizuális kifejezési eszközök, szín, forma, méret, arány, médium, kiemelés, figyelemirányítás, kompozíció, képkivágás, nézőpont, alkalmazott grafika.

Témakör: Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, vizsgálata, értelmezése, a tapasztalatok alkalmazása az alkotó munkában;
- adott szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat, eseményeket, történeteket értelmez, megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

HELYI TANTERV 2020

- A térmegjelenítés különböző művészettörténeti korokban használt lehetőségeinek (pl. kiterített tér, frontális nézet, takarás, egy iránypontos perspektíva) megfigyelése, megismerése, műalkotások alapján.
- Az egy iránypontos perspektíva egyszerű szabályainak megismerése, és az ismeretek felhasználása kitalált tér ábrázolására épülő alkotó munkában.
- Példák alapján időbeli változások, történések vizuális megjelenítésének megkülönböztetése (pl. folyamatábra, képregény) vagy saját történet rögzítése a választott médium sajátosságainak figyelembevételével, egyénileg vagy csoportban.
- Mozgássor fázisokra bontása, a mozgás megjelenítése vizuális átírással (egyszerű tárgyanimáció, optikai játékok, camera obscura, laterna magika, kedvenc sportág mozdulatsorának megjelenítése rajzsorozattal).

Fogalmak

tér, térábrázolás, perspektíva, nézőpont, képkivágás, rövidülés, horizont, időbeli változás vizuális megjelenítései, folyamatábra, képregény, állókép, mozgókép, képkocka, ábrázolási rendszerek

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat értelmez és a tervezési feladatokban felhasználja;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit;
- egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzok, ábrák, jelek, szimbólumok tervezése érdekében információt gyűjt egyénileg vagy csoportmunkában;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

HELYI TANTERV 2020

- A téma feldolgozásakor aktuálisan más tantárgy keretében tanult korhoz illeszkedő művészettörténeti korszak jellemző műalkotása, vagy ökológia, társadalmi probléma témájában ismeretek és érzetek inspiratív és kreatív felhasználásával direkt vizuális kommunikációt szolgáló produktum létrehozása (pl. kiállítás plakátja, ökológiailag tudatos termékcsomagolás).
- A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok (pl. sajtófotók szóbeli leírásával, „közvetítésével”) tapasztalatai alapján csoportmunkában is.
- Felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján.
- Vizuális jelek, piktogramok, emblémák logók értelmezése, tervezése, alkalmazása a mindennapi életben.

Fogalmak

kommunikációs felület, üzenet, hír/álhír, figyelemirányítás, kommunikációs cél, hatáskeltés vizuális eszközei, dokumentálás, befolyásolás, piktogram, embléma, logó

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- különböző korok és kultúrák szimbólumait és motívumait felhasználja az alkotó folyamatokban;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tárgyi környezet különböző szempontú vizsgálata érdekében adott téma (pl. ünnepi és hétköznapi öltözet, dédszüleink világa, egyedi, személyes tárgyak, divat változása) vizuális és szöveges feldolgozása, információk keresése és rendszerezése különböző forrásokból.

HELYI TANTERV 2020

- Hagyományos magyar népi kultúra és a közvetlen környezet tárgyi világának megfigyelése és inspiratív felhasználása segítségével mai korunkra jellemző, értelmesen használható tárgy (pl. háztartási eszköz, játék, öltözet kiegészítő, telefontok, textil táska, tolltartó, szemüvegtok) tervezése és létrehozása tudatos anyag és eszközhasználattal (pl. nemezelés, hímzés, szövés, fonás).
- Különböző korok és kultúrák szimbólumainak és motívumainak felhasználásával minta, díszítés tervezése, és a minta felhasználása tárgyak díszítésére választott célok érdekében (pl. saját pecsét, csomagolópapír, póló, táska, takaró, bögre) különböző technikák felhasználásával (pl. krumpli, papír nyomtat; stencil/sablon, filctoll, textílfestés).
- A hagyományos magyar népi kultúra és a modern, kortárs kultúra tárgyi világának (pl. épület, tárgy, öltözet) összehasonlítása megadott szempontok (pl. anyaghasználat, technológia, rendeltetés, díszítés) alapján.

Fogalmak

hagyomány, néprajz, népi kultúra, népművészet, design, divat, kézműves technika, egyedi tárgy, forma, funkció, formaredukció, motívum, díszítmény, forma- és színritmus, technológia, gazdaságos anyaghasználat, szimmetria

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit felismeri;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt legfontosabb műalkotásokat;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

HELYI TANTERV 2020

- Példák alapján (pl. különböző korban, kultúrában, stílusban készült építmények, terek) a közvetlen környezetben található valós terek, térrészetek saját kezű vázlatrajzának (pl. buszmegálló, kapu/bejárati ajtó, iskola ebédlője, iskolai könyvtár, beszélgető sarok, büfé) áttervezése, átalakítása.
- A már tanult történelmi korszakokhoz kapcsolódó művészettörténeti korszakok jellemző építészeti stíluselemeinek megismerése, felismerése. A középkor (román kor, gótika, reneszánsz) legfontosabb építészeti alkotásai, legjellemzőbb stílusjegyek összegyűjtése egyénileg vagy csoportmunkában.
- Szokatlan egyéni funkcióra alkalmas tárgy tervezése vagy létrehozása a korábban látott, vizsgált tárgyi, képi inspirációk felhasználásával, egyénileg vagy csoportmunkában, hulladékanyagok felhasználásával, valamint a tervezési folyamat dokumentálásával (pl. rajzok, képes inspirációk gyűjteménye).

Fogalmak

környezettudatosság, tervezés, rendeltetés, tárgy/építmény nézetei, forma, funkció, design

Ajánlott műtípusok, művek, alkotók 5-6. évfolyam

A szemléltetés érdekében az alábbi műtípusok, művek, vagy alkotók valamely művének bemutatása ajánlott:

Építmények: amiens-i székesegyház, Colosseum, debreceni Nagytemplom, Erekteion, fertődi Eszterházy-kastély, Hagia Sophia, Hundertwasser épületei, festményei, Istar-kapu, jáki bencés apátsági templom, karnaki Ámon-templom, Kheopsz piramisa, Notre-Dame székesegyház-Párizs, nyírbátori református templom, Palazzo Farnese, Parthenon, Pantheon, pisai dóm, Pollack Mihály: Magyar Nemzeti Múzeum, Steindl Imre: Országház, Stonehenge, Szent Péter bazilika és kollonád, versailles-i palota, Ybl Miklós: Operaház, Szent István bazilika, Zikkurat- Úr

Képzőművészeti alkotások: altamirai barlangrajz, Bruegel: Gyermekjátékok, Bábel tornya, Írnok szobor, Botticelli: Vénusz születése, Chagall: Párizs az ablakon keresztül, Csók István: A keresztapa reggelije, Csontváry Kosztka Tivadar: Magányos cédrus, Zarándoklás a

HELYI TANTERV 2020

cédrushoz, Öreg halász, Nagy Taormina, Mostar, delphoi kocsihajtó, Duchamp: Biciklikerek,
Dürer: Önarckép, Izsó Miklós: Táncoló paraszt, Laokoón-csoport, Manet: Reggeli a
szabadban, Michelangelo: Dávid, Sixtus- kápolna freskói, Müron: Diszkoszvető, Munch:
Sikoly, M.S. mester: Mária és Erzsébet találkozása, Nofretete fejszobra, Rippl-Rónai:
Kalitkás nő, „kukoricás képek”, Rodin: Gondolkodó, Római portrészobor, Rubljov:
Szentháromság, Soós Nóra: Buborékfújó VIII., Szamothrakéi Niké, Szinyei Merse Pál:
Majális, Szent László legendákat ábrázoló freskók, Van Eyck: Arnolfini házaspár, Van Gogh:
Önarckép, Napraforgók, tájképek, grafikák, Velazquez: Las Meninas, Vermeer: Geográfus,
Willendorfi vénusz

Egyéb: Bayeux-i kárpit, chartres-i katedrális üveglakái, görög vázafestészet, Lánchíd-
Budapest, Magyar Szent Korona és koronázási jelvények, nagyszentmiklósi kincs, Szkíta
aranyzarvas, Tutanhamon arany halotti maszkja

7–8. évfolyam

A vizuális kultúra tantárgy feladata ebben az iskolaszakaszban is az, hogy a tanulók a vizuális művészet eszközeivel megismerhető világ jelenségeit megvizsgálják, értelmezzék, következtetéseiket az életkoruknak megfelelő szinten használják fel alkotó munkájukban. Az ebben az életkorban felerősödő mérlegelő gondolkodást, továbbá a személyes vélemények megjelenítését a vizuális kultúra tantárgy minden részterületén érdemes érvényesíteni. Itt jelenik meg a vizuális nevelés érték közvetítő és értékteremtő hatásának személyiségformáló ereje. A vizuális kultúra tantárgy kultúrákövetítő hatása a történeti korok művészetének alkotó jellegű megismerésében rejlik. A magyar művészet kiemelkedő alkotásainak megismerése erősíti a nemzeti önzonosságtudatot és a szociális kompetenciák fejlesztését is támogatja. A kamaszkorú tanulók szívesen versengenek egymással, kortársaik véleménye, elismerése látszólag fontosabb a szülők és pedagógusok elismerésénél, ezért a tárgy műveltségi anyagának elsajátítását érdemes felnőttekre szabott műveltségi játékok formájában motiválni. A realitásigény erősödésével a tanulók érdeklődése erőteljesebben fordul a mindennapi vizuális jelenségek felé, így a tantárgy határozott célja a médiatudatosság fejlesztése, a fenntarthatóság, a környezettudatos szemlélet erősítése.

A technikai médiumok használatának túlsúlya miatt rendkívül fontos az újabb vizuális médiumok sajátosságainak megismertetése a tanulókkal és azok kritikai, mérlegelő használatának kialakítása bennük. Ez az iskolaszakasz az, ahol a mozgóképek és a médiaszövegek értelmezése és megértése legalább olyan fajsúlyos kérdés, mint a divat, a szűkebb és tágabb környezet vizuális kultúrája, és az ebben megjelenő technológia.

A 7–8. évfolyamon a vizuális kultúra tantárgy alapóraszám: 68 óra (helyi tanterv: 72 óra)

HELYI TANTERV 2020

7. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	6
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	5
Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	4
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	3
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	5
Témahetek	3
Összes óraszám:	36

Témahetek:

1. Fenntarthatósági témahét: újrahasznosítás, ÖKO-dizájn, öltözet és kiegészítők tervezése
2. Advent-hét: karácsonyi csomagolás tervezése
3. Eötvös-hét: XIX: század építésze: klasszicizmus, romantika

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Javasolt óraszám: 6 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan, szövegesen jellemez, bemutat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- a tanult művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, kiemeli legfontosabb stílusjegyeiket;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

HELYI TANTERV 2020

- Adott vagy választott – klasszikus, modern, kortárs – művészettörténeti korban, stílusban készült alkotások, építmények összehasonlító, elemzéséből (pl. kora középkori és reneszánsz vagy barokk) származó tapasztalatok megfigyelése, elemzése és felhasználása az alkotás során. Az adott témához társított korszakra, stílusra jellemző elemek, karakter felhasználásával vagy hangsúlyozásával fantáziát, belső képeket, intuíciót felhasználó feladatok megoldása (pl. művek átdolgozása, parafrázis készítése, társasjáték).
- Különböző korból és kultúrából származó művek csoportosítása különböző szempontok (pl. műfaj, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja) szerint.
- A XIX. század irányzatai: klasszicizmus, romantika, realizmus, impresszionizmus, posztimpresszionizmus.
- Ábrázolási rendszerek összehasonlítása (vetületi ábrázolás, perspektíva, axonometria), művészettörténeti példák bemutatása.

Fogalmak

képzőművészeti műfaj, stíluskorszak, stílusirányzat, művészi kifejezés, parafrázis, vetületi ábrázolás, axonometria, perspektíva

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Hajdúböszörményi Eötvös József Magyar-Angol Két tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

HELYI TANTERV 2020

- Művészeti élmények (pl. zene, színház/mozgás) vizuális megjelenítése, átírása különböző eszközökkel (pl. festés, kollázs, installáció, fotó, rövidfilm) önkifejező alkotásokban. A megjelenítés rövid szöveges értelmezése.
- A színek szimbolikus jelentése, színekontrasztok rendszere (Johannes Itten), alkalmazásuk az alkotó munkában (XIX. és XX. századi irányzatok elemzése szintani szempontok alapján). Impresszionista alkotások, fauvizmus, Munkácsy Mihály művészete.
- Példaként korábban látott műalkotás stílusjegyeit felhasználva önálló alkotómunka más elvont fogalom megjelenítése céljából.
- A XIX-XX. századi magyar művészet legjelentősebb alkotásainak megismerése (Barabás, Borsos, Csontváry, Madarász, Munkácsy, Paál stb.), egy-egy alkotáshoz televíziós műveltségi vetélkedők stílusában változatos tesztkérdések írása egyénileg vagy csoportban. Egyéni felkészülés után a vetélkedő eljátszása.

Fogalmak

vizuális átírás, kiemelés eszközei, fény- és színhatás, kontraszt, színekontraszt, plaszticitás, arányrendszer, térbeliség, fény-árnyék, takarás, tónus

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata és értelmezése;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján a mozgókép működésének értelmezése (pl. időszervezés, képkivágás/kameramozgás, plán, hanghatás) majd kreatív alkalmazása összetett feladatokban (pl. storyboard készítése megadott képkockából kiindulva, rövidfilm készítése megadott fogalomból vagy fotóból kiindulva), mely a médium sajátos (nyelvi) működésének felismerését célozza meg.

HELYI TANTERV 2020

- A mozgóképek születése (a Lumiere testvérek), kialakulása (technikai feltételek), camera obscura, laterna magika, Edison kinoszkópja. A mozgóképek típusainak értelmezése (filmrészletek megtekintése).
- Animációs filmek típusai, jellemzői.

Fogalmak

illusztráció, képaláírás, kameraállás, kameramozgás, kifejezőeszközök a filmművészetben, animációs filmek, dokumentumfilmek, játékfilmek, montázs, kinematográf, kinoszkóp, fenakisztoszkóp, taumatróp

Témakör: Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 4 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza;
- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján a tér és idő valós érzékelésének, látványának, törvényszerűségeinek megfigyelése és összevetése a különböző korok teret és időbeliséget ábrázoló, megjelenítő módjaival, (pl. ókori egyiptomi, középkor, reneszánsz, barokk, impresszionizmus, XX-XXI. század művészeti törekvései).
- A tér, térbeliség (pl. kórházi folyosó, vágyott szoba, metróállomás) ábrázolása az egyirányú perspektíva szabályaival. Az elkészült alkotások, rajzok kiegészítése (pl. személyes szöveggel, saját fotóval, képrészlettel, műalkotások szereplőivel).
- Egyméretű axonometria felhasználásával készült, irreális tereket bemutató műalkotások (pl. Vasarely, M.C. Escher, Orosz István művei) szerkezeti elvének megfigyelése után változatok önálló alkotása.

HELYI TANTERV 2020

- Ábrázolási rendszerek, szerkesztések, térábrázolási módok értelmezése (vetületi rajz, perspektíva, axonometrikus szerkesztés, kocka csonkolása, negyedelés, harmadolás).

Fogalmak

állókép, mozgókép, fázis, optikai játék, taumatróp, zootróp, animáció, képregény, retinális utóképhatás, vetületi rajz, perspektíva, axonometria

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 3 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg vagy csoportmunkában;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján a nyomtatott és online sajtó tervezésekor (pl. napilap, magazin, honlap) alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások értelmezése (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás) és felhasználása játékos tervező feladatokban egyénileg vagy csoportmunkában.
- Példák alapján direkt kommunikációs célok érdekében kép és szöveg vizuális és fogalmi/szöveges üzenetének tanulmányozása, azok egymást befolyásoló, módosító, erősítő, illetve gyengítő hatásának vizsgálata játékos feladatokban (pl. adott kép továbbgondolása különböző képaláírásokkal, „elromlott TV”: csak kép vagy csak hang alapján a szituáció reprodukálása).

Fogalmak

verbális és vizuális kommunikáció, közlési szándék, figyelemirányítás, kiemelés

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan szövegesen jellemez, bemutat;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, álcázás, stílusváltás) érdekében, a történeti korok és a modern design tárgyainak vizsgálatán keresztül. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. metszetrajz, vetületi ábrázolás) a saját tervek megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Személyes tárgyak (pl. öltözék, fontos tárgyak, közvetlen otthoni környezet) elemzése és megjelenítése a személyes stílus bemutatása érdekében, tetszőlegesen választott eszközökkel (pl. stíluslap, divatrajz).
- Magyar kulturális értékek (néprajzi, kulturális tájegységek) bemutatása, megismerése. A magyar népi díszítőművészet jellegzetes motívumai (tájegységek szerint). Hungarikumok: a Matyó népművészet, Kalocsai népművészet. Hagyományos minták, motívumok alkalmazása a tervezési feladatokban.

Fogalmak

metszetrajz, vetületi ábrázolás, nézetek, tudatos anyaghasználat, divat, személyes stílus, környezetvédelem, díszítőművészet, minták, motívumok, szín- és formaritmus, formaredukció, népi kultúra, kézművesség, újrahasznosítás

HELYI TANTERV 2020

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján épített terek, téri helyzetek (pl. klasszikus és modern épület, labirintus, térinstalláció) elemző vizsgálata különböző vizuális eszközökkel.
- A közvetlen környezet hasznos átalakítása érdekében konkrét probléma feltárása (pl. térhasznosítás az iskolaudvaron, szelektív szemétyűjtés bevezetése, közösségi tér a településen), elemzése, a megoldás érdekében az ötletek vizuális rögzítése, majd a végleges megoldási javaslat kidolgozása, modellezése és bemutatása egyénileg és csoportmunkában.

Fogalmak

építészeti elem, alaprajz, organikus építészet, funkcionalizmus, land art, designgondolkodás, forma és funkció összefüggései, használati tárgy, dísz tárgy

HELYI TANTERV 2020

8. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	6
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5
Médiумok sajátosságai – Médiумok jellemző kifejezőeszközei	5
Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	4
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	3
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	5
Témahetek	3
Összes óraszám:	36

Témahetek:

1. Fenntarthatósági témahét: montázs, kollázs készítése a környezetvédelem témakörében
2. Advent-hét: a Karácsony vallástörténeti háttere, műalkotások elemzése
3. Eötvös-hét: Eötvös József portréja

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Javasolt óraszám: 6 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, szövegesen jellemez, bemutat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;

HELYI TANTERV 2020

- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelel és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Adott vagy választott – klasszikus, modern, kortárs – művészettörténeli korban, stílusban készült alkotások, építmények összehasonlító, elemzéséből (pl. kora középkori és reneszánsz vagy barokk és XX-XXI. századi emberábrázolás, klasszikus és modern építészet anyaghasználata) származó tapasztalatok megfigyelése, elemzése.
- Különböző korból és kultúrából származó művek csoportosítása különböző szempontok (pl. műfaj, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja) szerint.
- Az alkotómunkához kapcsolódva műalkotások megfigyelése alapján, művészettörténeli korszakok, stílusirányzatok (a XIX. XX. XXI. század irányzatai) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása, művek tematikus csoportosítása (pl. műfaj, formarend, technika, kifejezőeszköz, tériség) szerint. A XX. század irányzatai: fauvizmus, kubizmus, futurizmus, expresszionizmus, absztrakt irányzatok, konstruktivizmus, dadaizmus, szürrealizmus, op-art. A kubista képszerkesztés módszereit tükröző rajzok, festmények vagy kollázsok készítése.
- Ábrázolási rendszerek összehasonlítása (vetületi ábrázolás, perspektíva, axonometria), művészettörténeli példák bemutatása.

Fogalmak

képzőművészeti műfaj, stílusorszak, stílusirányzat, kortárs művészet, művészi kifejezés, parafrázis, látványelemzés, stilizálás, kompozíció, színritmus, formaritmus, vonalritmus, kiemelés, vetületi ábrázolás, axonometria, perspektíva

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;

HELYI TANTERV 2020

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Művészeti élmények (pl. zene, színház/mozgás, médiajelenség) vizuális megjelenítése, átírása különböző eszközökkel (pl. festés, kollázs, installáció, fotó) önkifejező alkotásokban. A megjelenítés rövid szöveges értelmezése.
- A színek szimbolikus jelentése, színekontrasztok rendszere (Johannes Itten), alkalmazásuk az alkotó munkában (XIX. és XX. századi irányzatok elemzése szintani szempontok alapján). Impresszionista alkotások, fauvizmus, Munkácsy Mihály művészete.
- Kollázs, montázs fogalma a képzőművészetben és a filmművészetben, alkotó módon való alkalmazásuk.
- Példaként korábban látott műalkotás stílusjegyeit felhasználva önálló alkotómunka más elvont fogalom megjelenítése céljából.
- Adott alkotó (pl. Baldessari, Bacon, Caravaggio, Chagall, Csontváry, Dali, Escher, Giacometti, Giotto, Michelangelo, Modigliani, Monet, Moor, Munkácsy, Rembrandt, van Gogh, Vasarely, Vermeer) vagy választott stílus (pl. bizánci, expresszionizmus, gótika, impresszionizmus, pop-art, reneszánsz, szürrealizmus) jellemzőinek, stílusjegyeinek összegyűjtése és a gyűjtött információk felhasználása játékos alkotó feladatokban (pl. műfaj vagy médium csere, életműbe illő „hamisítvány” kreálása, öltözet kollekció tervezése).

Fogalmak

vizuális átírás, kiemelés eszközei, fény- és színhatás, kontraszt, színekontraszt, plaszticitás, arányrendszer, térbeliség, fény-árnyék, takarás, tónus, installáció, portfólió

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

HELYI TANTERV 2020

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása és elemzése;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, hangsúlyteremtés vizuális eszközeit;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján a technikai képkalkotó, digitális médiumok hétköznapi kommunikációs, továbbá személyes és művészi kifejező szándékának összehasonlítása.
- A mozgókép születése (a Lumiere testvérek), kialakulása (technikai feltételek), camera obscura, laterna magika, Edison kinoszkópja. A mozgókép típusainak értelmezése (filmrészletek megtekintése).
- Kifejezőeszközök a filmművészetben (plánok, hangok, színek szerepe, nézőpont, kameramozgások, a montázs értelmezése).
- A magyar és a nemzetközi filmtörténet kiemelkedő alakjai (Georges Méliès, Walt Disney, Szabó István, Rofusz Ferenc, Czákó Ferenc).
- Animációs filmek típusai, jellemzői.

Fogalmak

illusztráció, képalírás, kameraállás, kameramozgás, kifejezőeszközök a filmművészetben, animációs filmek, dokumentumfilmek, játékfilmek, montázs, kinematográf, kinoszkóp, fenakisztoszkóp, taumatróp

Témakör: Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 4 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

HELYI TANTERV 2020

- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása, elemzése egyénileg vagy csoportmunkában;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján a tér és idő valós érzékelésének, látványának, törvényszerűségeinek megfigyelése és összevetése a különböző korok teret és időbeliséget ábrázoló, megjelenítő módjaival, (pl. ókori egyiptomi, középkor, reneszánsz, barokk, impresszionizmus, XX-XXI. század művészeti törekvései).
- A két iránypontos perspektíva szabályainak megismerése és alkalmazása.
- Egyméretű axonometria felhasználásával készült, irreális tereket bemutató műalkotások (pl. Vasarely, M.C. Escher, Orosz István művei) szerkezeti elvének megfigyelése után változatok önálló alkotása.
- A mozgókép működésének, a mozgás illúziókeltésének és kezdeti animációs filmek technikatörténeti hátterének megismerése után (pl. Muybridge, Lumiere, Funny faces) stop motion típusú animációs kisfilmek készítése csoportban.
- Ábrázolási rendszerek, szerkesztések, térábrázolási módok értelmezése (vetületi rajz, perspektíva, axonometrikus szerkesztés, kocka csonkolása, negyedelés, harmadolás).

Fogalmak

állókép, mozgókép, fázis, optikai játék, taumatróp, zootróp, animáció, képregény, retinális utóképhatás, vetületi rajz, perspektíva, axonometria

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 3 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

HELYI TANTERV 2020

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg vagy csoportmunkában;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján a nyomtatott és online sajtó tervezésekor (pl. napilap, magazin, honlap) alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások értelmezése (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás) és felhasználása játékos tervező feladatokban.
- Különböző helyzetekben (tanulási, hétköznapi, utazási, fiktív, dramatikus) az adott szituációhoz, tartalomhoz, közlési szándékhoz és a személyes érdeklődéshez leginkább illeszkedő, kifejező és változatos vizuális eszközökkel prezentáció létrehozása, a gondolatok, tervek, vélemények, észrevételek bemutatásához (pl. tábló, képfolyam, diagram, digitális prezentáció).
- Példák alapján direkt kommunikációs célok érdekében kép és szöveg vizuális és fogalmi/szöveges üzenetének tanulmányozása, azok egymást befolyásoló, módosító, erősítő, illetve gyengítő hatásának vizsgálata játékos feladatokban.

Fogalmak

verbális és vizuális kommunikáció, közlési szándék, figyelemirányítás, kiemelés, sűrítés, fikció

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan szövegesen jellemez, bemutat;

HELYI TANTERV 2020

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, álcázás, stílusváltás) érdekében, a történeti korok és a modern design tárgyainak vizsgálatán keresztül. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. metszetrajz, vetületi ábrázolás) a saját tervek megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Személyes tárgyak (pl. öltözék, fontos tárgyak, közvetlen otthoni környezet) elemzése és megjelenítése a személyes stílus bemutatása érdekében, tetszőlegesen választott eszközökkel (pl. stíluslap, divatrajz).
- Lakóhelyének (vagy a magyar népművészeti tájegységek egyikének) jellemző díszítőmotívumait felhasználó, önállóan gyűjtött inspirációs forrás segítségével mintatervezés különböző léptékben, és a minta felhasználása a környezetalakításban (pl. festett faldekoráció tervezése a kiindulásként használt magyar tájegység közösségi tere, épülete számára).

Fogalmak

metszetrajz, vetületi ábrázolás, nézetek, tudatos anyaghasználat, divat, személyes stílus, környezetvédelem, díszítőművészet, minták, motívumok, szín- és formaritmus, formaredukció, népi kultúra, kézművesség, újrahasznosítás

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 5 óra

Továbbhaladás feltételei:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez;

Hajdúböszörményi Eötvös József Magyar-Angol Két tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

HELYI TANTERV 2020

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat tervez egyénileg vagy csoportmunkában;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján épített terek, téri helyzetek (pl. klasszikus és modern épület, labirintus, térinstalláció) elemző vizsgálata különböző vizuális eszközökkel, a tér megjelenítésének (pl. 2D és 3D) lehetőségeivel kísérletezve (pl. papírplasztika, makett készítése, épület fotói alapján alaprajz „rekonstrukció”).
- Személyes tárgy (pl. fülhallgató, toll, telefontok) áttervezése a funkció megtartásával, ugyanakkor sajátos szempontok érvényesítésével, a vizuális felmérésből származó elemző tapasztalatok (pl. mérés, információgyűjtés, ötletek vázlatos megjelenítése) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.

Fogalmak

építészeti elem, alaprajz, organikus építészet, funkcionalizmus, land art, designgondolkodás, forma és funkció összefüggései, használati tárgy, dísz tárgy

Ajánlott műtípusok, művek, alkotók: 7-8. évfolyam

A szemléltetés érdekében az alábbi műtípusok, művek, vagy alkotók valamely művének bemutatása ajánlott:

Építmények: Gaudi: Sagrada Familia, Gropius: A Bauhaus központi épülete,
Le Corbusier: Ronchamp-i kápolna, Makovecz Imre épületei, Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum,
Steindl Imre: Országház

Képzőművészeti alkotások: Baldessari: Stonehenge 2005, Barabás Miklós portréfestményei,
Bernáth Aurél: Tél, Borsos József: Nemzetőr, Bosch: A hét főbűn, Brueghel: Vakok,
Brunelleschi: Ospedale degli Innocenti, Caravaggio: Szent Máté elhivatása, Fáraó vadászaton-
thébai falfestmény, Gauguin: Mi újság? (Tahiti nők), Giacometti: Erdő, Giotto: Szent Ferenc
élete, Kandinszkij: Sárga piros kék, La Tour: A születés, Madarász Viktor történelmi
festményei, Massaccio: Szentháromság, Markó Károly tájképei, Matisse: Csenedlet kék
asztalon, Mányoki Ádám: II. Rákóczi Ferenc, Marcus Aurelius lovasszobra, Memling:
Jelenetek Mária életéből, Moholy-Nagy: Q1 Suprematistic, Modigliani: Jeanne Hébuterne
sárga pulóverben, Monet: A felkelő nap impressziója, Moore: Fekvő figura, Munkácsy
Mihály: Tépécsinálók, Ecce homo, Orosz István grafikái, Paál László tájképei, Picasso:
Guernica, Avignoni kisasszonyok, Raffaello: Az athéni iskola, Rembrandt: Éjjeli őrző,
Shiota: Emlékeső, Vermeer: Geográfus

Egyéb: Cristo, Dali, Vasarely